

PRINCIPIILE DE EVALUARE A REALIZĂRILOR ȘCOLARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Oksana PETRUK

candidat în științe pedagogice, cercetător de gradul I,
Institutul de Pedagogie al Academiei Naționale de Științe Pedagogice, Ucraina

Oksana NYKYFORUK

învățătoare,
Liceul „Ștefan cel Mare și Sfânt” din Ropcea,
Com. Storojineț, r. Cernăuți, reg. Cernăuți

Abstract: *In the process of reforming education, the issue of assessment children's educational achievements becomes of paramount importance. The article goes on to discuss the guiding principles under which educational achievements of school-children are evaluated within the context of reforming primary education. The authors have outlined the principles of positivity, regularity, optimality, comprehensiveness, as well as criteria-based approach, individualized analysis of the problem, fixing on the student's personal progress and collaborative evaluation. Considering the above-mentioned principles, the educator can be provided with the information which helps to predict and further adjust the educational process.*

Printre chestiunile care trebuie să fie abordate în contextul reformării învățământului preșcolar și trecerii la principiile de competență, se numără problema evaluării performanțelor școlare. La urma urmei, rezultatele diagnosticării acestor performanțe reflectă corelarea activităților de învățare a elevilor cu cerințele unui anumit model pedagogic și paradigmele educaționale în general.

Noile condiții sociale și schimbările conceptuale în domeniul educației au dat un impuls discuțiilor active privind posibilitatea stabilirii unor modalități eficiente de evaluare a realizărilor educaționale ale elevilor, care ar asigura accesul la *informații necesare* pentru prognozare și ajustarea în continuare a procesului de învățământ. Tehnologiile inovatoare de evaluare, locul lor în sistemul de învățământ și dezvoltarea instrumentelor de diagnosticare – sunt probleme *afiate* în atenția oamenilor de știință autohtoni și străini.

Astăzi, în contextul paradigmei competențelor în domeniul educației, are loc reconsiderarea și transformarea principiilor de diagnosticare a performanțelor atinse de elevi în învățare. Formularea acestor principii, interpretarea esenței și prioritatea punerii lor în aplicare, sunt luate în considerare în mod diferit de către oamenii de știință. În cadrul procesului de analiză le-am evidențiat și concretizat pe cele mai principale din ele.

Principiul *pozitivității* orientează procesul de diagnosticare și evaluare pentru a ține cont în primul rând de nivelul de performanță al elevilor, de progresul acestora în raport cu cerințele educaționale conturate, iar nu de gradul eșecurilor acestora.

Bunăstarea emoțională a elevilor din învățământul primar și, în consecință, motivația acestora de a învăța, depinde în mare măsură de „climatul de evaluare” în sala de clasă. Misiunea învățătorului constă în crearea unei atmosfere prietenoase de învățare, eliminarea stresului, frustrării și sentimentului de parcă evaluarea este un instrument de măsurare a valorii unui copil. În schimb, procesul de evaluare trebuie să decurgă în condițiile optime de comunicare între profesor și elevi. Tot

ceea ce este legat de individualitatea fiecărui copil, de diferența sa față de ceilalți colegi, ar trebui să fie percepută de participanții la procesul educațional într-un mod prietenos, pozitiv și cu interes, să i se ofere recunoaștere și un sentiment de securitate în echipă. La punerea acestui accent profesorul trebuie să aibă grijă de dominarea experiențelor pozitive ale elevilor, asociate cu demonstrarea cunoștințelor și abilităților dobândite.

Principiul *sistemului (continuității)* înseamnă că profesorul trebuie să primească în mod *continuu* informații despre calitatea și nivelul realizărilor educaționale ale elevilor la fiecare etapă de învățământ. Prin urmare, nu numai rezultatele învățării, ci și procesul în sine este supus monitorizării și evaluării. Este important să răspundem la întrebarea „De ce evaluăm?”. Răspunsul nostru este: „Pentru a ajuta copiii să învețe”, adică nu numai pentru a determina cantitatea de cunoștințe dobândite, profunzimea înțelegerii lor, gradul de stăpânire a abilităților, dar și pentru a-i stimula pe elevi să-și îmbunătățeze rezultatele, pentru a-i *ghida* în *direcția* potrivită.

În procesul de diagnosticare sistematică a realizărilor în învățământ, profesorul le oferă elevilor o conexiune reciprocă cu privire la rezultatele evaluării și oportunitățile de îmbunătățire a acestora, primind în schimb informații ce permit analizarea nivelului muncii depuse, determinarea eficacității acesteia, identificarea și eliminarea la timp a deficiențelor, conturarea perspectivelor de schimbare, ajustarea și adaptarea procesului de învățare în funcție de nevoile elevilor. Astfel, acum evaluarea a *depășit* limita *fixată* de succesul elevilor în stăpânirea competențelor, devenind un instrument de învățare.

Principiul *obiectivității (criteriului)* impune evaluarea performanțelor elevilor în conformitate cu criteriile stabilite în actele normative. Sarcina principală a verificării rezultatelor învățării este identificarea nivelului de stăpânire a cunoștințelor, aptitudinilor, competențelor elevilor care trebuie să îndeplinească standardul educațional. *Într-o formă accesibilă, învățătorul trebuie să-i acomodeze pe elevii din ciclul primar și părinții lor cu criteriile, regulile și procedura de evaluare a performanțelor școlare. Acest lucru face ca procesul de evaluare să fie transparent și ușor de înțeles pentru toți participanții.*

Principiul *optimizării* presupune o alegere corectă din punct de vedere științific a instrumentelor (variante de sarcini, forme și metode de control și evaluare a rezultatelor) obiectului relevant de evaluare.

Principiul *complexității* se axează pe luarea în considerare și acoperirea tuturor manifestărilor legate de activitatea elevilor din ciclul primar. Profesorul diagnostichează nu numai cantitatea de cunoștințe dobândite de elevi, formarea deprinderilor și abilităților, dar și evaluează nivelul de argumentare și capacitatea de a-și exprima propria opinie, pricepere, nu doar reproducerea fragmentelor de informații, ci capacitatea de aplicare a *cunoștințelor în situațiile reale de viață*, lucrul în echipă, *rezolvarea problemelor* puse în *discuție, conflictelor etc.*

Principiul de *diagnosticare a caracterului individual* își propune să țină cont de caracteristicile individuale ale elevilor (învățarea și experiența lor de viață, modalitățile dominante de percepere a informațiilor, caracteristicile psihologice etc.) la stabilirea instrumentelor de evaluare.

Principiul *fixării progresului individual* presupune identificarea nivelului de realizare individuală a fiecărui elev, compararea cu eșecurile și succesele sale ante-

rioare, urmărirea dinamicii și *calitatea schimbării* în învățare. Rezultatele individuale obținute nu trebuie comparate cu realizările colegilor de clasă.

Procesul de diagnosticare și evaluare a nivelului realizărilor școlare ale elevilor de către profesor ar trebui să urmărească *formarea la copii* a competențelor de a înțelege limitele cunoștințelor și aptitudinilor lor într-o anumită perioadă. *Capacitatea* respectivă este o *condiție* pentru ca fiecare dintre ei să stabilească sarcinile următorului pas / etapei de învățare.

Principiul *activităților de evaluare comună (cuprinzătoare)* se concentrează nu numai pe evaluarea de către profesor a realizărilor educaționale ale elevilor, ci implică reflecția asupra propriilor activități de învățare și autoevaluare a elevilor, evaluarea reciprocă motivată. Este important să se urmărească succesiunea în care autoevaluarea internă este precedată de evaluarea externă (de către colegi, profesor). De reținut că procesul de autoevaluare ar trebui desfășurat conform unui algoritm definit și ușor de înțeles sub forma unui lanț de întrebări („Care este sarcina stabilită? Care este scopul ei? Ați reușit să obțineți rezultatul? Sarcina a fost îndeplinită complet corect sau cu o eroare (cu care)? Ați rezolvat sarcina singuri sau cu ajutorul cuiva (cine și cum va ajutat)?” etc.).

Efectuarea evaluărilor și diagnosticelor pe aceste principii creează un mediu care încurajează elevii să pună întrebări, să tragă concluzii, menține încrederea fiecărui elev că este capabil să-și îmbunătățească rezultatele.

ОРГАНИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В УЧРЕЖДЕНИЯХ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОЙ МЕСТНОСТИ: РЕАЛИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Инна НИКОЛАЕСКУ

доктор педагогических наук, доцент,

Черкасский Национальный Университет имени Богдана Хмельницкого

Abstract: *In the conditions of integration, social processes, globalization and digitalization, the requirements for the quality of educational services in various types of educational establishments are growing. The outlined problem is extremely relevant in the context of preparing teachers for social work in kindergarten of remote rural areas, where a significant number of children and youth need especially psychological and pedagogical support. These include children of migrant workers, orphans/semi-orphans, people from lowincome or large families, and others.*

В условиях модернизации системы образования Украины происходит переосмысление особенностей функционирования учреждений дошкольного образования, в частности в сельской местности, а также разработке эффективных средств и методов их дальнейшего развития. Учреждения дошкольного образования сельской местности не должны отставать от каждодневных изменений, которые происходят в образовательной системе, но и в тоже время детские сады не могут развиваться за аналогией урбанизированных городских детских садов.